



Els dies 27 i 28 d'abril es va celebrar a Barcelona, al *Recinte Modernista de Sant Pau*, el Simpòsium Internacional «*Pedagogies innovadores: motor per a l'equitat i la qualitat educativa*», organitzat per la OCDE, el CIDOB i la Fundació Jaume Bofill i amb la participació de nombrosos experts i expertes en educació de l'àmbit internacional i local.

En un moment en què la Direcció d'Educació de l'OCDE està orientant les seves recerques a la tasca docent i a l'ensenyament, aquest organisme reconeix que aquestes àrees són el nucli central i estan en el cor de la qualitat educativa. També fan palesa la manca d'innovació en aquests temes i la necessitat d'estudis per tal d'aconseguir sistemes d'aprenentatge més justos, efectius i de qualitat que responguin a les necessitats de les societats del segle XXI. Aquest projecte s'emmarca en el nou projecte de recerca internacional *Innovative Pedagogies for Powerful Learning (IPPL)* desenvolupat pel Centre for Educational Research and Innovation (CERI) en col·laboració amb la Fundació Jaume Bofill.

L'IPPL busca influenciar els marcs de referència del pensament i la política educativa internacional, impactar en els programes de formació, en el lideratge i en la pràctica docent mitjançant la recerca i la connexió de l'evidència internacional sobre l'ensenyament, l'aprenentatge i la innovació. De fet segons explica Marc Lafuente, analista de l'OCDE en una *entrevista* recent, «Aquest projecte és la continuació natural del programa ILE, que estava centrat en l'aprenentatge. Aleshores, en David Istance, director del programa, va sintetitzar

Entrevista a Marc Lafuente, analista de l'OCDE

“Les desigualtats educatives es transformen en el futur en desigualtats econòmiques i la innovació pedagògica pot ajudar a reduir-les”



els principis fonamentals de l'aprenentatge. El que ens proposem ara amb l'IPPL, i amb aquest primer Simpòsium Internacional, és veure l'altra cara de la moneda. En comptes de centrar-nos en l'aprenentatge, posar la mirada sobre l'ensenyament.»

Amb aquesta intenció el dia 27 d'abril i per anar escalfant motors de cara al Simpòsium, alguns dels experts i expertes vinculats a aquesta recerca van desenvolupar diversos seminaris de treball. En podeu trobar algunes de les idees principals en els *vídeos* de la pàgina web del projecte.



### **Taula rodona inaugural: «Per què és necessària la innovació de l'ensenyament i quins són els objectius d'aquesta innovació»**

El dia 28 d'abril, la jornada es va iniciar amb una taula rodona amb d'experts i expertes internacionals i locals, per reflexionar sobre el tema. En la primera intervenció, el **Sr. David Istance**, analista sènior a l'OCDE i director del projecte **Innovative Pedagogies for Powerful Learning**, va afirmar que *«un objectiu important de les pedagogies innovadores és aprendre l'impacte que tenen en l'equitat i una altra qüestió és conèixer quines pedagogies són realment eficaces per a diferents contextos educatius»*.

En la seva aportació, la **Sra. Nancy Law**, professora a la Universitat de Hong Kong, va fer menció de la importància de l'aprenentatge significatiu com a eina per promoure l'autonomia de l'alumnat davant els reptes que planteja la societat del segle XXI, la importància de promoure un aprenentatge experiencial i empoderador i que la innovació cal implementar-la en tots els nivells de l'ecosistema. Seguidament, la **Sra. Mariana Martínez-Salgado**, consultora educativa a França, va exposar quin són els elements facilitadors i els impediments per a una innovació educativa sostenible. I finalment, per acabar la ronda d'intervencions, la **Sra. Amelia Peterson**, Teaching Fellow a la Universitat de Harvard, assenyalà que tenint en compte el ventall de línies o projectes pedagògics existents, unes o al-

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME**  
*Jaume*  
**BOFILL**  
*Bofill*

tres seran més adequades en funció de les característiques i necessitats de l'alumnat, per tant, la millor pedagogia serà la combinació de totes elles. Per això, destaca la importància que el professorat treballi col·laborativament.

Per avançar en la recerca i anàlisi, la següent sessió de treball va ser per grups per tal de treballar i fer aportacions sobre aspectes diferenciats.



### *Grup de treball 1: «Entorns d'aprenentatge i iniciatives d'innovació en l'ensenyament. Elements facilitadors i obstacles»*

Aquest grup es va reunir amb la intenció de centrar-se en el disseny i implementació d'iniciatives d'innovació docent per produir entorns d'aprenentatge potents. Les qüestions bàsiques que es van plantejar les persones assistents van ser: Quins són els principals elements facilitadors des d'un punt de vista sistèmic? Quins són els obstacles principals? Coneixem les claus de la innovació docent d'èxit a l'escola?

Un punt de consens entre el grup va ser la importància que la innovació tingui un propòsit clar i concret i que la valoració constant formi part de la cultura docent per poder valorar què funciona i què no. Dins **dels elements facilitadors** en un sentit ampli, en destaquen tres: **El lideratge, la importància del treball col·laboratiu i el coneixement de l'entorn**. I baixant a detall, podríem dir que es consideren de gran importància dins l'apartat del lideratge, l'arquitectura de l'aprenentatge multinivell, la confiança, el suport i el reconeixement. Dins l'apartat del treball col·laboratiu, destaquen el treball en equip per part del professorat, les comunitats de pràctiques i les aliances amb l'entorn. I finalment, pel que fa a l'entorn, promoure el treball a partir del coneixement de l'entorn, procurar que aquest sigui inclusiu, col·laboratiu i físicament agradable.

Pel que fa als **impediments**, en primer lloc trobem l'agenda política i les agendes i propostes a llarg termini; les imposicions de dalt cap a baix que acaben gene-

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME BOFILL**  
Jaume Bofill



rant desconexió; la baixa capacitat d'apoderament de l'alumnat i la rigidesa dels mecanismes establerts. A modus de conclusions podem afegir que hi va haver força consens en afirmar que cal una revalorització de la vocació docent; és molt important connectar a qui fa la normativa educativa amb les escoles; cal tenir en compte el temps educatiu, la cultura de l'entorn i les famílies i, en definitiva, cal canviar el paradigma i l'organització tenint en compte la sostenibilitat de la innovació educativa.



### *Grup de treball 2: «Les persones joves en l'era digital»*

Un segon grup d'experts i expertes es va reunir paral·lelament per parlar de «**Les persones joves en l'era digital**», partint de la presentació del **Sr. Jelmer Evers, professor d'Història a un Institut innovador d'Utrecht, anomenat "UniC"**. Algunes de les conclusions que van sorgir d'aquest grup són: el que estem vivint avui en dia no és la simple aparició de la tecnologia al nostre ecosistema educatiu, sinó tot un canvi cultural. Els nous estudiants se submergeixen en un nou mitjà i -com a conseqüència- adquireixen noves formes de pensar, de comunicar-se i de relacionar-se amb altres persones. Hem de preparar a l'alumnat per al canvi, per a un ecosistema interconnectat i incert.

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME BOFILL**

Alhora, hem de portar el món virtual a l'aula i l'aula al món virtual. Les TIC poden utilitzar-se per facilitar la connectivitat entre l'alumnat, les escoles, les famílies i amb altres institucions i també, per a la contextualització de l'aprenentatge. El principal repte és aprofitar la tecnologia per a finalitats educatives, evitant les dificultats que això pot generar. En aquest sentit cal aprofitar al màxim les TIC per a la personalització d'itineraris d'aprenentatge i promoure la participació activa i la utilització de nous llenguatges com el multimèdia.



***Grup de treball 3: «Com fer funcionar la Innovació educativa en centres d'alta complexitat? Les pràctiques innovadores com una resposta que va més enllà de la reforma política educativa»***

Aquest grup es va centrar en com aprofitar la innovació educativa per reduir les desigualtats en els resultats de l'alumnat i en analitzar quines són les claus de l'èxit d'aquestes iniciatives. Aprofitant que el tema va generar una gran expectació i el grup era molt nombrós, es va treballar de manera molt participativa per abordar les necessitats d'innovació en els diferents actors del món educatiu.

Es va partir de la definició de centres d'alta complexitat com a centres on l'educabilitat de l'infant està compromesa per diferents causes i d'aquí l'afirmació que cal

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME BOFILL**  
Jaume Bofill

crear escoles enriquides en entorns empobrits. Per això, però, algú qüestionava si és millor tenir escoles innovadores o un sistema que permeti que la innovació sigui escalable, concloent que per fer un canvi sistèmic, que és el que cal, el més important és que l'arquitectura del canvi inclogui un terme mig entre les dues opcions, que promogui la barreja, el treball en xarxa, els clústers d'innovació, etc. Cal tenir en compte que hi ha una sèrie d'elements facilitadors del canvi, i que el professorat necessita un acompanyament i un procés d'adaptació per anar avançant.

Respecte a les innovacions necessàries pel que fa als docents, es va destacar que cal un canvi de mirada i d'expectatives vers els alumnes, vers les famílies, vers el procés d'aprenentatge i vers el creixement; els hi cal formació contínua i reflexió pedagògica, reconeixement i un suport eficaç, així com generar seguretat, confiança, valentia i motivació. Cal també promoure el treball col·laboratiu i compartir experiències amb els diferents membres de la comunitat educativa. I finalment flexibilitat organitzativa en base a les necessitats de l'alumnat, espais i temps per a la reflexió, la formació i la creació de pensament, autoavaluació compartida i l'assoliment del rol d'acompanyants dels processos d'aprenentatge.

En relació a les innovacions necessàries pels equips directius, podríem resumir les aportacions en que cal una bona dosi d'empatia, capacitat de generar trobades i recursos per fer sostenible la innovació i amplitud de mires. Alhora es considera molt important intervenir en l'entorn, contribuir a millorar les condicions d'aquest per poder garantir l'èxit educatiu i per això cal una escola oberta al barri, que es converteixi en un pol d'atracció per a la comunitat. En definitiva cal apoderar a la comunitat educativa creant noves dinàmiques i buscant també els suports externs disponibles, tot fent xarxes col·laboratives. També cal un lideratge conscient, potent, distribuït en diferents comissions de treball, que alhora sigui valent, tenaç, arriscat i promotor de l'entusiasme i la motivació de tot l'equip. En definitiva, la innovació és una actitud i per això cal repensar-se contínuament.

També hi va haver aportacions respecte a les innovacions a fer des de l'Administració autonòmica i local, de les quals destaquem la importància de reconèixer, recolzar i ajudar al professorat, i el disseny de plantilles que ho permetin; facilitar espais de temps perquè els professionals treballin col·laborativament, a través de la reflexió i la planificació; facilitar les plantilles docents en centres de característiques més complexes i potenciar els centres innovadors amb actituds facilitadores i no obstructives, així com promoure polítiques locals valentes, tot i que algunes de les persones assistents afirmaven que hi ha més marge d'intervenció del que s'utilitza. Finalment es remarcà la conveniència de visibilitzar la importància dels centres docents a la ciutadania.

Quant a innovacions a fer respecte a l'alumnat, es va dir que necessiten sentir-se reconeguts, motivats, acompanyats i estimats. Cal posar-los al centre i que es

Organitzadors



CIDOB BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
JAUME  
BOFILL



sentin responsables del seu propi aprenentatge, involucrant-los tant com sigui possible. El professorat i les famílies, han de confiar en el que l'alumnat porta dins, ja que no hi ha cap alumne que no pugui assolir coneixements. Un altre element a tenir en compte en plantejar innovacions, són les famílies, a les que caldria facilitar la possibilitat de treballar en xarxa, mostrar-los-hi com es valora a la família com a factor clau en l'educació dels seus fills, compartir expectatives, convidar-les a participar i a facilitar la participació d'altres famílies i fomentar que se sentin part de la comunitat educativa.

Finalment es van fer també algunes aportacions sobre les necessitats d'innovació des de les universitats, com ara la importància de crear lligams amb les escoles fomentant diferents vies de connexió, l'estudi d'elements i entorns de centres innovadors i finalment es va destacar la importància i gran utilitat de proveir de criteris i avaluació per poder conèixer quines innovacions s'estan fent realment i en què s'està treballant, ja que el professorat no té temps de dedicar-se a la recerca.



### *Crida Oberta de projectes d'innovació educativa*

En els dies previs al Simpòsium i en el mateix marc temàtic es va fer una *crida oberta* per conèixer diferents agents del món educatiu que estiguin fent innovació educativa en entorns d'alta complexitat. Es van presentar una trentena de propostes<sup>1</sup> de les quals es van seleccionar 4 i la guanyadora «**PROSPEREM JUNTS**», de l'**escola Mercè Rodoreda de Nou Barris**, es va presentar públicament durant el Simpòsium.

Aquest és un projecte, segons la seva directora **Àngels Cadena**, «*de canvi social i de millora per l'alumnat i l'entorn que ara està en el seu tercer curs, que ha asso-*

<sup>1</sup> Podeu consultar el llistat i contingut de les experiències presentades a: <http://www.fbofill.cat/noticies/crida-oberta-la-participacio>

*lit canvis quantificables i qualitatiu.»* Es tracta d'un centre en el que un 69% de l'alumnat està en risc d'exclusió social greu, en un barri marcat per la precarietat que sovint es converteix en agressivitat i menyspreu cap a la seva pròpia persona i cap a l'espai educatiu.



La directora va explicar que a través del projecte han aconseguit trobar vies de pacificació de l'entorn proper al centre, estimular a l'alumnat per creure que els canvis són possibles, i iniciar el camí per fer-los competents per la seva vàlua personal i per oferir-los oportunitats i trencar així el determinisme social. Ho han aconseguit gràcies a un bon equip, un lideratge pedagògic i organitzatiu i a una forta convicció que l'educació és l'eina del canvi per a la millora.

Les altres tres propostes seleccionades van ser:

- **PROJECTE ROSSINYOL BARCELONA**

Un projecte de mentoria entre estudiants universitaris voluntaris i nois i noies pre-adolescents, que es desenvolupa en l'àmbit del lleure i fora de l'escola. Pretén afavorir la cohesió social i la igualtat d'oportunitats pels nois i noies que hi participen, així com l'intercanvi i el foment de la multiculturalitat, la descoberta i la responsabilitat de l'estudiant universitari.

- **L'ÈXIT DELS DIJOUS**

Experiència educativa realitzada amb 13 alumnes de 3r. d'ESO de l'IES Joan Manuel Zafra, de Barcelona, que per la seva trajectòria acadèmica estan en risc de no finalitzar la secundària. Amb aquest programa s'han desplegat totes les mesures ordinàries i extraordinàries per tal de garantir l'èxit i prevenir l'abandonament escolar. Per això s'ha treballat per establir un vincle amb l'alumnat i promovent la cohesió del grup. En segon lloc s'han vinculat els interessos del grup al currículum prescriptiu i s'han ajustat els objectius a la seva motivació. Una de les característiques més destacables és que tots els dijous surten del centre.

- **JUNTS APRENEM A APRENDRE, CREANT I REPRESENTANT**



Aquest projecte es desenvolupa a l'Escola del Prat de Llobregat I, que es troba a 800 metres del barri de Sant Cosme i és un centre de nova creació, considerat d'alta complexitat, donat que l'alumnat provenia d'un centre que es va tancar a causa del baix rendiment de l'alumnat, l'alt grau d'absentisme, la baixa demanda de places i un alt nombre d'alumnes en risc d'exclusió social. Davant d'aquesta situació, el nou equip ha plantejat un projecte educatiu que permet abordar aquestes qüestions a través de la generació del gust per aprendre mitjançant metodologies actives, obertes i cooperatives; donant el millor de cadascú, des d'una mirada inclusiva, treballant la cohesió social i la igualtat d'oportunitats des de l'educació artística. Podeu trobar informació dels projectes presentats a la pàgina web de la Fundació.

La darrera part del Simpòsium va ser oberta al públic i va consistir en dues taules rodones.

***Taula rodona: «És la reforma política educativa en pro de la igualtat l'única solució? La contribució de les pràctiques innovadores a les escoles»***

La taula moderada per **Anthony Mackay, director general del Centre per a l'Educació Estratègica a Melbourne, Austràlia**, va resultar molt enriquidora per les seves aportacions.

Va comptar amb l'aportació del **Sr. David Istance, analista sènior a l'OCDE i director del projecte Innovative Pedagogies for Powerful Learning**, que afirmà que entenem per igualtat que tothom té accés a una educació d'alta qualitat i aquests dos conceptes no sempre estan equiparats. La base central de qualsevol política igualitària, que vagi més enllà de garantir els recursos i l'accés, està en que les persones treballin conjuntament amb nous models de professionalització col·laborativa. Necessitem innovar en el centre del procés d'aprenentatge i en mesura suficient per motivar el canvi.

Per la seva banda, la **Sra. Elisa Martellucci, responsable de projectes al Centre d'Estudis de Política Europea (CEPS)**, va fer la seva intervenció des de la perspectiva de la recerca per abordar com la innovació social pot mitigar les desigualtats educatives, tenint en compte que les millores varien en funció de les característiques dels diferents països i que la desigualtat i l'estratificació són un element persistent a llarg termini. Tot i que la innovació, segons indiquen les diferents recerques, es treballa a diferents nivells, el factor comú a totes elles és valorar si són projectes escalables i si permeten conèixer l'impacte real per aconseguir més innovació.

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME**  
Jaume  
**BOFILL**  
Bofill

A continuació, va prendre la paraula el **Sr. Eduard Vallory, president del Centre UNESCO de Catalunya i director del projecte *Escola Nova***, que afirmà que, donada la gran pèrdua social que representa tenir un 20% d'abandonament escolar, cal un canvi de paradigma per veure l'educació com un bé comú, una educació de qualitat que garanteixi una educació rellevant i amb sentit. En aquests moments, les pràctiques i el propòsit d'innovació no acaben de quadrar. Hem de canviar les regles de joc, el terreny de joc i les distàncies.

Precisament s'està intentant aquest canvi de paradigma amb el projecte **ESCOLA NOVA 21**, un projecte que agrupa escoles que ja han fet el "canvi de xip" per assolir competències en un entorn d'incertesa i complexitat. Els indicadors no han de condicionar l'aprenentatge sinó que ens han d'ajudar a entendre'l. També hi ha un altre element molt important en aquesta proposta, que és l'avaluació, que ha de ser un instrument que ens permeti conèixer com s'està assolint l'aprenentatge i no una eina per categoritzar la persona. En paraules del propi Vallory «Hem de sortir de la categorització de les escoles per anar a un entorn comunitari d'aprenentatge»

Seguidament el **Sr. Miquel Àngel Essomba, Comissionat d'Educació i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona**, centrà la seva intervenció en la relació entre els poders públics i la innovació educativa. Per a ell, tenim un problema donat que tenim una educació basada en el dret del segle XX per a una realitat del segle XXI.

La innovació pedagògica ha d'anar acompanyada de la innovació política. En aquests moments els objectius de l'Ajuntament de Barcelona són la garantia de l'equitat i la recuperació del poder de l'educació per a la ciutadania. Per això pretenen passar de la desigualtat a l'equitat i de la tecnocràcia a la democràcia. Des de l'Ajuntament es pretén innovar des de la perspectiva del bé comú tot i no ser fàcil, ja que això suposa canvis com passar de la gestió del projecte, al projecte educatiu de ciutat; passar dels subjectes a les relacions, a projectes educatius de barri; passar de la linealitat a la complexitat, amb projectes que vinculin a diferents agents de la comunitat.

Per al **Sr. Àngel Domingo, subdirector general d'Innovació, Formació i Orientació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya**, les reformes i la innovació són dues coses que interaccionen però són diferents. Segons va afirmar, hi ha una realitat a les aules que té vida pròpia i funciona en paral·lel. La innovació educativa és possible malgrat el sistema educatiu i malgrat el marc legislatiu i normatiu.

No cal esperar a les reformes educatives per innovar, cal aprofitar el marge que deixa l'administració per impulsar la innovació. El que sí ens cal és un sòlid ba-

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
JAUME  
BOFILL

gatge, un anàlisi crític de les innovacions educatives per valorar-ne les conseqüències.

A la pregunta del moderador sobre si els convidats a la taula rodona eren optimistes respecte a les possibilitats reals del canvi de mentalitat per facilitar la innovació, els participants es mostraren força optimistes tenint en compte que cada cop augmenten més els professionals que hi aposten i que aquest canvi dependrà també de les circumstàncies de cada país, cada ciutat o cada barri o centre escolar. Una altra raó per ser optimistes és que ens trobem en un moment en el que el professorat assisteix a més formacions que mai; l'alumnat vol aprendre sense fer-ho per obligació i les famílies entren més que mai a l'escola. En el moment actual sembla que ens hem adonat que la innovació no és una finalitat sinó un instrument.



Per tancar els continguts d'aquesta taula rodona, detallem 4 grans característiques consensuades internacionalment, per tal de fomentar aquest canvi de paradigma:

- Un propòsit enfocat a desenvolupar competències per a la vida, per ser persones autònomes.
- Establir mesures que garanteixin l'assoliment d'aquestes competències.
- Promoure pràctiques d'aprenentatge que possibilitin l'assoliment de competències.

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
JAUME  
BOFILL



- Fomentar característiques organitzatives que garanteixin el lideratge de l'aprenentatge.

**Taula rodona: «Pedagogies innovadores per a la reducció de les desigualtats. Casos pràctics d'Europa i Catalunya»**

La taula va ser moderada per la **Sra. Neus Lorenzo, inspectora d'Educació a Catalunya i col·laboradora habitual de la Fundació Jaume Bofill**, qui va introduir el tema recordant que *«l'educació no és el punt de partida, és el procés de tota la vida que ens connecta i ens uneix a la comunitat.»*

En primer lloc la **Sra. Gaëlle Chapelle, investigadora a la Universitat Catòlica de Lovaina, Bèlgica**, explicà que al seu país hi ha un greu problema de desigualtats pel que fa a les pràctiques educatives. El seu sistema educatiu està també molt burocratitzat i malgrat els intents de l'Administració i de les altes inversions, no s'han percebut canvis en les metodologies.

Ella ha treballat per la innovació en termes de lideratge amb l'objectiu de canviar les pràctiques pedagògiques a través d'un sistema de governança diferent. Amb aquest objectiu va haver de treballar molt amb les parts implicades a diferents nivells i valora que el més important és que tots els actors han participat en accions interconnectades, abordant el projecte de forma col·laborativa. Van trigar molt a construir la confiança entre tots i totes però finalment es va crear un comitè representatiu. Uns altres aspectes destacables del projecte van ser promoure el suport al professorat, donar suport a les comunitats d'aprenentatge, el treball en xarxa i promoure el lideratge i l'autoregulació.

Per la seva banda, la **Sra. Marta Comas, directora de l'Àrea d'Innovació, Programes i Formació del Consorci d'Educació de Barcelona**, va exposar alguns exemples de pràctiques dutes a terme per diferents centres amb entorns de màxima complexitat, en els que el Consorci ha donat suport. S'han dut a terme diferents projectes innovadors però el repte actual és fer d'aquesta innovació una aposta sistèmica. Considera que cadascuna d'aquestes pràctiques són peces que ajudaran a moure la roda de la segregació. Cal destacar que en moltes de les escoles on s'han dut a terme aquestes pràctiques, l'alumnat arriba amb problemes d'alimentació, fred, mancances afectives, etc.

Entre aquestes pràctiques innovadores, trobem escoles amb menjador garantit per 1€ diari, amb activitats extraescolars de tarda també garantides, de manera que el pagament de la quota no interfereixi en la relació entre professorat i famílies. Trobem escoles a temps complert, pensades des de la perspectiva de permeabilitat de barri educatiu. Trobem escoles que treballen per la millora de l'entorn,

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
**JAUME**  
Jaume  
**BOFILL**  
Bofill

obrint-se al barri i vinculant artistes de nivell al centre. Trobem centres que han passat del lideratge pedagògic de l'equip directiu al lideratge dels equips docents del centre i incloent també a tots els agents externs. Trobem escoles molt pioneres en robòtica que han acostat la qualitat a tots els nivells socioeconòmics i escoles amb equipaments escolars de qualitat gràcies a la implicació de les famílies i de tots els agents educatius. En la línia de la innovació a través de la implicació de les famílies, alguns centres han creat programes de mentoria per capacitar a les famílies. També destaquen exemples d'Innovació educativa des de la gestió, a través de diferents propostes de fusió i altres que garanteixen la continuïtat de l'alumnat. I finalment la innovació feta des de diferents escoles que han començat a treballar en xarxa.

Per acabar la ronda d'aportacions a la taula rodona, el **Sr. Boris Mir, professor d'Educació Secundària i director adjunt del projecte Escola Nova 21**, va mostrar diferents imatges de grups d'infants treballant a l'aula, a través del que anomena comunitats d'aprenentatge. És a dir treballen de manera que junts afronten un problema i junts es fan coresponsables, treballant sobre les necessitats concretes.

Per a aquest professor, les pedagogies tradicionals reproduïxen les desigualtats i consoliden l'estratificació social. Les desigualtats educatives s'han de superar, reduint les desigualtats socials. Per acabar la intervenció afirma que no hi ha una pedagogia per a les escoles d'alta complexitat i una altra per a les escoles que no ho són. Simplement hi ha una pedagogia que no funciona però ho dissimula. Les pedagogies innovadores s'han de generalitzar per augmentar la qualitat educativa de tot el sistema.

Organitzadors



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR  
INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
JAUME  
BOFILL  
*Jaume Bofill*



A modus de conclusió i després d'algunes aportacions del gran nombre d'assistents al Simpòsium destaquem les següents afirmacions:

- En qualsevol projecte d'innovació és bàsica la transversalitat de l'educació emocional, tant de l'alumnat com del professorat i de les famílies.
- Els canvis s'han de produir de forma sistèmica, un concepte que és dinàmic, canviant, emergent i possibilitador.
- Els elements catalitzadors del canvi són la confiança, el treball en equip, el treball en xarxa i el sentit de pertinença en relació a l'entorn.
- Tots els canvis són difícils per als centres escolars, però anar veient resultats resulta molt motivador.
- La metodologia d'una comunitat d'aprenentatge és útil a tots els nivells i per a qualsevol col·lectiu. És una metodologia facilitadora i transformadora.
- L'Administració ha d'acompanyar i escoltar de baix cap a dalt.
- La qualitat cal avaluar-la no tant per l'èxit sinó per l'aprenentatge que se'n deriva. És una eina de transformació.
- Cal deixar emergir les fortaleces de tot l'alumnat.

### Cloenda

I finalment, el Simpòsium va comptar amb la presència de l'**Honorable Sra. Meritxell Ruiz, Consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya**, que va cloure les sessions de treball afirmant que «la innovació és possible perquè tenim



uns docents amb gran voluntat que això esdevingui una realitat als nostres centres. Avançar cap a la innovació no és fàcil però estem en el camí. La innovació contrastada i fonamentada és una obligació que tenim com a sistema educatiu per garantir la igualtat d'oportunitats per a tothom.

Conferència organitzada per:  
L'*OCDE*, el *CIDOB* i la *Fundació Jaume Bofill*



**CIDOB** BARCELONA CENTRE FOR  
INTERNATIONAL AFFAIRS

**FUNDACIÓ**  
*Fundació*  
**JAUME**  
*Jaume*  
**BOFILL**  
*Bofill*

Amb el suport de:

*Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea, Centre de Coneixement de Sant Pau i Europe for Citizens Programme*

 Generalitat de Catalunya  
Departament d'Afers i Relacions  
Institucionals i Exteriors i Transparència  
**Secretaria d'Afers Exteriors  
i de la Unió Europea**

 **SANT  
PAU**  
**Recinte Modernista  
Barcelona**



**Europe for Citizens  
Programme**

## Annex<sup>2</sup>

### *Dades de difusió de la conferència*

La comunicació digital de l'esdeveniment va començar el passat 16 d'abril, dotze dies abans de la celebració del Simpòsium. Els principals objectius de comunicació que ens vam marcar van ser:

- Fer crida a la inscripció per veure l'acte per streaming.
- Posicionar la FJB com a col·laboradora de l'OCDE en projectes d'innovació pedagògica.
- Posicionar la innovació pedagògica com a una eina de lluita contra les desigualtats educatives.

Per aconseguir aquests objectius es va fer una relatoria de tot el dia 28 i també una intensa difusió prèvia i posterior, tant per aconseguir el màxim d'inscripcions a l'streaming, com per vincular l'esdeveniment amb l'OCDE. La valoració és positiva donat que, per exemple, només a Twitter es va aconseguir durant la campanya 13.000.000 d'impressions del hashtag #InnoEduCat i es van fer més de 3.500 tweets amb aquesta etiqueta. Especialment remarcable és l'èxit de participació del dia 28, quan el hashtag va arribar a ser Trending Topic a Barcelona.

La difusió prèvia va consistir en proveir de continguts diaris els comptes de Twitter i Facebook de la Fundació Jaume Bofill. L'explicació de l'IPPL, la seva continuació natural respecte al programa ILE, la vinculació amb l'OCDE i el posicionament de la innovació educativa contra les desigualtats van ser els principals elements del relat previ. També es va fomentar de forma intensa la inscripció a l'streaming.

### *Assistència*

L'espai de dues alçades de la Sala Pau Gil del Sant Pau Recinte modernista tenia una capacitat per a 200 persones. Durant l'acte central de la tarda la sala es va omplir per complet.

### *Streaming*

Les dades de visualització de l'streaming van ser:

- Inscrits totals streaming: 229
- Pic màxim de l'streaming: 55
- Mitjana durant l'acte streaming: 45-50

<sup>2</sup> Volem agrair la col·laboració de l'empresa COMPACTO pel seu seguiment tècnic d'aquest esdeveniment i per la seva aportació a les mètriques presentades en aquest annex.



- Durada mitjana de les reproduccions streaming: 23:04 minuts

Tant la primera com l'última dada són molt positives i tenint en compte la durada de la sessió la mitjana d'audiència és notable.

A més a més, una setmana després de la celebració de l'acte s'havien superat les 800 reproduccions del vídeo sencer a Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=CCssyUWTdm0>

### Twitter

El compte oficial de Twitter de la fundació (@FundacioBofill), va ser especialment actiu durant els dies previs a l'acte i sobretot durant la celebració de l'esdeveniment. Durant els dies de la difusió el compte va aconseguir:

- 514 seguidors nous
- 322.000 impressions
- 10.200 visites al perfil
- 801 mencions

De fet, gràcies a l'impacte de l'esdeveniment, el compte durant el mes d'abril va aconseguir les millors analítiques des de novembre de 2015.

#### Del 16 d'abril al 9 de maig

- Nombre total de tweets: 3.554
- Contribuïdors: 756
- Total d'impressions: 12.952.255
- Tweets per contribuïdor: 4,70
- Audiència total: 704.195
- Freqüència: 169,24 per dia

#### Només el 28 d'abril (de 8:30 a 20 hores)

- Nombre total de tweets: 2.581
- Contribuïdors: 387
- Total d'impressions: 11.438.671
- Tweets per contribuïdor: 6,67
- Audiència total: 452.134
- Freqüència: 234,64 per hora

## Trending Topic a Barcelona

El hashtag #InnoEduCat, va a ser Trending Topic a Barcelona durant uns minuts a partir de les 13:55 hores. Això va ser sorprenent perquè encara no s'havia iniciat l'acte obert i no hi havia streaming. Durant la tarda el hashtag encara va ser molt més utilitzar a xarxes.



## Facebook

Pel que fa a la previsió de continguts es va dur a terme tal com estava planificada (2 post al dia). De la mateixa forma que a Twitter el relat previ va consistir en l'explicació sobre què és l'IPPL, la seva continuació respecte al programa ILE, la vinculació amb l'OCDE i el posicionament de la innovació educativa contra les desigualtats van ser els principals elements del relat previ. A més, es va fomentar de forma intensa la inscripció a l'streaming.

La difusió es va intensificar durant els dies previs a l'esdeveniment a través d'aquestes accions:

Dos posts al dia que va anar creixent mentre ens apropàvem a la data. El mateix dia 28 es van publicar 5 posts.

Durant l'acte es va recordar l'enllaç a l'streaming. A posteriori, es va publicar informació referent al desenvolupament de l'acte i es van publicar els vídeos amb els diferents participants del Simpòsium.

A més a més, durant aquest període la pàgina a Facebook de la Fundació Bofill ha aconseguit 125 likes més.

Organitzadors



CIDOB BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

FUNDACIÓ  
JAUME  
BOFILL

## *Pàgina web*

Es va publicar una entrevista amb Marc Lafuente, analista de l'OCDE, sobre el projecte IPPL, el Simposium Internacional i el seu enfoc respecte a la innovació i les desigualtats. L'entrevista va tenir: 3.479 impressions a Twitter i 1.470 impressions a Facebook.

Durant els mateixos dies de l'acte també es van anar penjant vídeos dels diferents experts internacionals participants:

- Jelmer Evers (51 visualitzacions)
- David Istance (76 visualitzacions)
- Marc Lafuente (51 visualitzacions)
- Amelia Peterson (65 visualitzacions)
- Mariana Martínez-Salgado (88 visualitzacions)
- Nancy Law (135 visualitzacions)